

Verkorte inhoudsopgave

DEEL I

1	Enkele bijzondere aspecten van het arbeidsrecht	25
2	De arbeidsovereenkomst in het BW: historisch perspectief	93
3	De precontractuele fase	121
4	De kwalificatie van de overeenkomst	143
5	Atypische arbeidsrelaties	199
6	Loon en arbeid	265
7	Bijzondere bedingen	341
8	Doorwerking van grondrechten	449
9	Overgang van onderneming	527
10	Wijziging van het arbeidscontract	617
11	Schade tijdens de arbeidsovereenkomst	669

DEEL II

12	Einde van de arbeidsovereenkomst: het ontslagstelsel	21
13	Einde van de arbeidsovereenkomst: de opzeggingsprocedure	159
14	Einde van de arbeidsovereenkomst: de ontbindingsprocedure	261
15	Einde van de arbeidsovereenkomst: van rechtswege, met wederzijds goedvinden en collectief	311
16	Werkloosheid en ontslag	403
17	Arbeidsongeschiktheid wegens ziekte	451
18	Stakingsrecht	529
19	De collectieve arbeidsovereenkomst (cao)	563
20	Inspraak van werknemers	657
21	Internationale aspecten	729

Inhoudsopgave

1	Enkele bijzondere aspecten van het arbeidsrecht	25
1.1	Inleiding	25
1.2	Het bijzondere van de arbeidsovereenkomst	25
1.3	Object van het arbeidsrecht	33
1.4	Welke naam?	37
1.5	Arbeidsrecht en maatschappelijke ontwikkelingen	38
1.6	Uniform of gedifferentieerd arbeidsrecht	47
1.6.1	De keuze voor uniformiteit in 1907	48
1.6.2	Uniformiteit nog steeds het uitgangspunt	50
1.6.3	Toch kent het arbeidsrecht ‘een waaier’ aan bijzondere arbeidsverhoudingen	53
1.7	(De bijzondere aard van het) Arbeidsrecht en vermogensrecht	54
1.7.1	Wat zegt de wet?	55
1.7.2	Wat zegt de Hoge Raad?	57
1.7.3	Een arbeidsrechtelijk stelsel?	59
1.7.4	Vuistregels bij doorwerking	61
1.7.5	Leemtes in Boek 7 titel 10 BW	67
1.8	(De bijzondere aard van het) Arbeidsrecht en andere rechtsgebieden	68
1.9	Privaatrechtelijk en publiekrechtelijk arbeidsrecht	70
1.10	Van aanvullend tot dwingend recht	72
1.11	Autonoom en heteronoom arbeidsrecht	77
1.12	Geschillenbeslechting, uitvoering en advisering op het terrein van het arbeidsrecht	81
1.12.1	De bevoegde rechter	81
1.12.2	Uitvoering van het publieke arbeidsrecht	86
1.12.3	Adviserende instanties	90
1.13	Besluit	91
2	De arbeidsovereenkomst in het BW: historisch perspectief	93
2.1	Inleiding	93
2.2	De periode tot de invoering van het (oud) BW	93
2.3	De invoering van het (oud) BW in 1838	96

2.4	De Wet op de Arbeidsovereenkomst vanaf 1909 tot 1954	101
2.5	De periode vanaf 1954 tot 1999	105
2.6	De periode vanaf 1999 tot 2020	111
2.7	Aan het begin van de jaren twintig: time for a change?	118
2.8	Besluit	120
3	De precontractuele fase	121
3.1	Inleiding	121
3.2	Verplichtingen op grond van het algemeen vermogensrecht	122
3.3	Bijzondere bescherming	135
3.3.1	Niet-bindende gedragsregels	135
3.3.2	Wet op de medische keuringen	137
3.3.3	Gelijke behandeling	138
3.4	Bescherming van de ‘insiders’: gevolgen voor de ‘outsiders’	139
3.5	Besluit	141
4	De kwalificatie van de overeenkomst	143
4.1	Inleiding	143
4.2	Zelfstandige of werknemer?	144
4.2.1	De elementen van art. 7:610 BW	145
4.2.2	Twee andere bijzondere arbeidsverhoudingen	160
4.2.3	Kwalificatie van de overeenkomst en de elementen van art. 7:610 BW	163
4.2.4	Betekenis van het rechtsvermoeden	176
4.3	Onderscheid contractuele gebondenheid en kwalificatie	182
4.3.1	ABN Amro/Malhi-verweer	182
4.3.2	Essentialia van de (arbeids)overeenkomst	184
4.4	De definitie van het werknemersbegrip ter discussie gesteld	187
4.5	Besluit	197
5	Atypische arbeidsrelaties	199
5.1	Inleiding	199
5.2	Flexibele arbeidsrelaties en hun (on)zekerheden	202
5.3	Arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	204
5.3.1	Betrekkelijk en kalendermatige bepaalde tijd	204
5.3.2	De rechtspositie van de werknemer met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	207
5.3.3	Gelijke behandeling bepaalde tijd/onbepaalde tijd	208
5.4	Oroepovereenkomst	211
5.4.1	Type oproepcontract: voorovereenkomst en arbeidsovereenkomst mup	211
5.4.2	De oproepovereenkomst ex art. 7:628a lid 9 BW	213
5.4.3	Generieke rechtsbescherming oproepwerknemers	215

5.4.4	Specifieke rechtsbescherming oproepwerknemers: rechten bij oproepovereenkomst (art. 7:628a lid 2 t/m 8 BW)	226
5.4.5	Oproepplicht werkgever	230
5.5	De thuiswerkovereenkomst	232
5.5.1	Thuiswerker: werknemer of opdrachtnemer?	232
5.5.2	Rechtsbescherming van de thuiswerker	236
5.6	Uitzendovereenkomst en payrolling	236
5.6.1	Uitzendovereenkomst	237
5.6.2	De uitzendkracht: een heel bijzondere werknemer	238
5.6.3	Rechtsbescherming van de uitzendkracht: verlicht arbeidsrechtelijke regime	242
5.6.4	Welk loon?	247
5.6.5	Payrolling	251
5.6.6	Grensoverschrijdende uitzending: de Detacheringsrichtlijn en de WagwEU	260
5.7	Besluit	261
6	Loon en arbeid	265
6.1	Inleiding	265
6.2	Wat is loon?	266
6.3	Loonbescherming	270
6.3.1	Afdeling 2 van Boek 7 titel 10 BW	270
6.3.2	Loongrenzen: Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag en Wet Normering Topinkomens	280
6.4	De loondoorbetalingsverplichting: risicoverdeling bij gebrek aan werk	285
6.4.1	Historische ontwikkeling van art. 7:628 BW	287
6.4.2	Ontwikkeling in de jurisprudentie	289
6.4.3	Van art. 1638d (oud) BW naar art. 7:628 BW	291
6.4.4	Contractuele risicoverdeling	294
6.5	Wel of niet doorbetaling van het loon?	296
6.5.1	Persoonlijke oorzaken	296
6.5.2	Verwijtbaar handelen of nalaten: situationele arbeidsongeschiktheid en schorsing	297
6.5.3	Voorzienbare gebeurtenissen	305
6.5.4	Exceptionele gebeurtenissen/Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging behoud van werkgelegenheid (NOW)	306
6.5.5	Collectieve acties	308
6.6	Bereidheid om de arbeid te verrichten	311
6.7	Loonvordering en overwerk	314
6.8	Beperking van de loonvordering	314

6.8.1	Loon en werktijdverkorting	315
6.8.2	Matiging loonvordering door de rechter	325
6.8.3	Loonvordering en rechtsverwerking	329
6.8.4	Loonvordering en verkregen rechten	330
6.9	Flexibele beloning	335
6.10	Besluit	339
7	Bijzondere bedingen	341
7.1	Inleiding	341
7.2	Boetebeding	343
7.2.1	Wettelijke vereisten	344
7.2.2	Welk boetebedingregime?	351
7.3	Proeftijdbeding	355
7.3.1	De ratio van het proeftijdbeding	355
7.3.2	Wettelijke vereisten	356
7.3.3	De ‘ijzeren proeftijd’	369
7.4	Concurrentiebeding	373
7.4.1	Onverenigbaarheid van belangen	373
7.4.2	Wettelijke vereisten	376
7.4.2.1	Wettelijke vereisten concurrentiebeding in arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd	377
7.4.2.2	Wettelijke vereisten concurrentiebeding in arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	382
7.4.2.3	De voortgezette arbeidsovereenkomst voor (on)bepaalde tijd en het schriftelijkheidsvereiste	388
7.4.2.4	Uitleg van het concurrentiebeding en het schriftelijkheidsvereiste	390
7.4.3	Wijzen waarop het concurrentiebeding zijn werking (gedeeltelijk) verliest	393
7.4.3.1	Verval van rechtswege	393
7.4.3.2	Gehele of gedeeltelijke vernietiging van het concurrentiebeding door de rechter	405
7.4.4	Toekenning van een vergoeding aan de werknemer	408
7.4.5	Onrechtmatige concurrentie zonder concurrentiebeding	409
7.4.6	Verboden concurrentiebedingen: kartelverbod en (indirect) belemmeringsverbod	415
7.4.7	Naar een nieuwe wettelijke regeling?	420
7.5	Wettelijke bijzondere bedingen: een systematisch geheel?	426
7.6	Niet wettelijk geregelde bedingen	428
7.6.1	Het geheimhoudingsbeding	429
7.6.2	Klokkenluidersregeling	433
7.6.3	Het studiekostenbeding	438
7.6.3.1	Studiekosten en het arrest Muller/Van Opzeeland	440

7.6.3.2	Studiekostenbeding in relatie tot scholingsplicht werkgever (art. 7:611a BW) en transitievergoeding	445
7.7	Besluit	447
8	Doorwerking van grondrechten	449
8.1	Inleiding	449
8.2	Gelijke behandeling	450
8.2.1	Inleiding	450
8.2.2	Het wettelijke kader	450
8.2.3	Direct en indirect onderscheid	452
8.2.4	Rechtvaardigingsgronden	456
8.2.5	De wettelijke bepalingen nader bezien	460
8.2.6	Het algemene gelijkheidsbeginsel	478
8.3	Het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	481
8.3.1	Doorwerking van het grondrecht	481
8.3.2	Dimensies van privacy op de werkvloer	483
8.3.2.1	Relationele privacy	483
8.3.2.2	Lichamelijke onaantastbaarheid	484
8.3.2.3	Informationele privacy: de Algemene Verordening Gegevensbescherming	489
8.3.2.4	Ruimtelijke privacy: cameratoezicht en controle op e-mail- en internetgebruik	494
8.3.3	Schending van privacy en onrechtmatig verkregen bewijs	499
8.4	Sociale grondrechten: maximale arbeidsduur, minimale rusttijden, vakantie en ziekte	502
8.4.1	Inleiding	502
8.4.2	Recht op maximale arbeidsduur en minimale rusttijden	503
8.4.3	Het recht op doorbetaalde vakantie	509
8.5	Besluit	525
9	Overgang van onderneming	527
9.1	Inleiding	527
9.2	De Richtlijn en zijn implementatie	527
9.3	Onderneming (economische eenheid)	530
9.4	Overgang van die onderneming/identiteitsbehoud	533
9.4.1	Toepassing en weging Spijkers-factoren: arbeids- en kapitaalintensive ondernemingen	535
9.4.2	Kan er sprake zijn van een overgang van onderneming als het personeel en de activiteit worden ontkoppeld?	546
9.4.3	Kan de onderneming haar identiteit behouden als deze haar organisatorische autonomie verliest?	547

9.4.4	Kan de onderneming haar identiteit behouden als deze haar functionele autonomie verliest, of als op voorhand al het plan bestaat dat de verkrijger zal verdwijnen?	550
9.4.5	Kan er sprake zijn van een overgang van onderneming als de transactie binnen dezelfde groep plaatsvindt?	552
9.5	Bij overeenkomst	553
9.6	Wie gaat mee over? Pijler 1.a	556
9.7	Wat gaat over? Pijler 1.b	567
9.7.1	Arbeidsvoorwaarden die niet (zonder meer) overgaan: de cao	569
9.7.2	Arbeidsvoorwaarden die niet (zonder meer) overgaan: anciënniteit	579
9.7.3	Arbeidsvoorwaarden die niet (zonder meer) overgaan: ouderdomspensioen	580
9.7.4	Arbeidsvoorwaarden die niet (zonder meer) overgaan: bedrijfsgebonden arbeidsvoorwaarden	583
9.7.5	Aanpassing van arbeidsvoorwaarden en harmonisatie	584
9.7.6	Positie vervreemder ten aanzien van de overgang van arbeidsvoorwaarden	589
9.8	Ontslagbescherming: pijler 2	591
9.8.1	Uitzonderingen op de ontslagbescherming: de eto-redenen	593
9.8.2	Reorganisatie rondom de overgang van onderneming	596
9.9	Informatie en consultatie: pijler 3	597
9.9.1	Overgang van medezeggenschap	601
9.10	Het hogedrukventiel: beëindiging arbeidsovereenkomst voor risico van werkgever	604
9.11	Overgang van onderneming in faillissementssituaties	608
9.12	Overgang van onderneming en enkele procesrechtelijke complicaties	613
9.13	Besluit	614
10	Wijziging van het arbeidscontract	617
10.1	Inleiding	617
10.2	Uitleg van de arbeidsovereenkomst	618
10.3	Uitleg of aanpassing?	620
10.4	Directierecht of arbeidsvoorwaarde?	623
10.5	Instemming van de werknemer met een wijziging	625
10.6	Wijziging door middel van een eenzijdig wijzigingsbeding	629
10.7	Aanvullende en beperkende werking redelijkheid en billijkheid	639
10.8	Imprévision	641
10.9	Het goed werknemerschap	643
10.10	De contractuele theorie versus de institutionele theorie	653
10.11	De Wet flexibel werken (voorheen: Wet aanpassing arbeidsduur)	657

10.11.1	Voorwaarden ten aanzien van recht op aanpassing arbeidsduur, werktijd en arbeidsplaats	658
10.11.2	Spreiding van de arbeidsuren	660
10.11.3	Contractuele afwijking	663
10.12	Eenzijdige wijziging van de arbeidsduur door middel van deeltijdontslag	663
10.13	Besluit	668
11	Schade tijdens de arbeidsovereenkomst	669
11.1	Inleiding	669
11.2	Schade van de werknemer	669
11.2.1	Aansprakelijkheid op grond van art. 7:658 BW	671
11.2.1.1	Historische ontwikkeling	672
11.2.1.2	Schade in de uitoefening van de werkzaamheden	674
11.2.1.3	Omvang van de zorgplicht	682
11.2.1.4	Causaal verband tussen schade en schending zorgplicht	701
11.2.1.5	Eigen schuld van de werknemer	702
11.2.1.6	Stelplicht- en bewijslastverdeling	707
11.2.1.7	Art. 7:658 BW en 'derden'	717
11.2.1.8	Verjaringstermijnen	724
11.2.2	Aansprakelijkheid op grond van art. 7:611 BW	730
11.2.2.1	Volledige aansprakelijkheid ex 7:611 BW	732
11.2.2.2	Beperkte aansprakelijkheid ex art. 7:611 BW: verzekeringsplicht bij verkeersongevallen	735
11.2.2.3	Bijzondere kenmerken van 611-aansprakelijkheid	744
11.3	Schade geleden door de werkgever	747
11.3.1	Aansprakelijkheid op grond van art. 7:661 BW	747
11.3.1.1	Uitvoering van de overeenkomst	749
11.3.1.2	Omstandigheden van het geval en de aard van de overeenkomst	753
11.3.1.3	Opzet en bewuste roekeloosheid	755
11.4	Besluit	763
	Jurisprudentieregister	765
	Trefwoordenregister	799

Inhoudsopgave

12	Einde van de arbeidsovereenkomst: het ontslagstelsel	21
12.1	Inleiding	21
12.2	Historisch perspectief	24
12.2.1	Periode 1838-1907: ontslagrecht in de Wet op de Arbeidsovereenkomst	25
12.2.2	Periode 1945-1953: preventieve toetsing van een redelijke grond	28
12.2.3	Periode 1953-1999: uitbreiding bijzondere opzegverboden en verval algemeen opzegverbod voor werknemer	32
12.2.4	Periode 1999-heden: naar een nieuw ontslagrecht	33
12.3	Contouren van het Nederlandse ontslagrecht	36
12.4	Duaal preventief ontslagstelsel naar ontslaggrond	38
12.4.1	Beperking dualiteit: ontslagroute afhankelijk van ontslaggrond	41
12.4.2	Het toepassingsbereik van de preventieve ontslagtoets	45
12.4.2.1	Categoriale uitsluiting van de preventieve ontslagtoets	46
12.4.2.2	Situationele uitsluiting van de preventieve ontslagtoets	55
12.5	Gronden voor ontslag	58
12.5.1	Algemene herplaatsingsplicht binnen redelijke termijn met scholing	58
12.5.2	Limitatieve ontslaggronden van art. 7:669 lid 3 a t/m i BW	65
12.5.3	Additionele ontslaggronden	77
12.5.4	Ontslaggrond bepaalt ontslagroute UWV of kantonrechter	79
12.6	Opzegverboden en opzegtermijnen	80
12.6.1	Opzegverboden	80
12.6.2	Opzegtermijnen	87
12.6.2.1	De wettelijke opzegtermijnen	88
12.6.2.2	De (collectieve) contractuele opzegtermijnen	92
12.6.2.3	Onregelmatige opzegging	95
12.7	Transitievergoeding	104

12.7.1	Grondslag wettelijk recht op transitievergoeding	105
12.7.2	Hoogte transitievergoeding (art. 7:673 BW)	109
12.7.3	Geen of niet langer recht op een transitievergoeding (art. 7:673 lid 7 en 7:673c BW)	116
12.7.4	Voorziening bij cao in plaats van de transitievergoeding (art. 7:673b BW)	124
12.7.5	Wettelijk gecompenseerde transitievergoeding (art. 7:673e BW): slapende dienstverbanden en kleine werkgevers	127
12.7.5.1	Slapende dienstverbanden	127
12.7.5.2	Bedrijfsbeëindiging kleine werkgever wegens pensioen, ziekte of overlijden	134
12.7.6	Gedeeltelijk recht op de transitievergoeding	135
12.7.7	Terugbetalen transitievergoeding	139
12.8	Additionele ontslagvergoedingen	141
12.8.1	Billijke vergoeding	142
12.8.2	I-vergoeding	155
12.8.3	Samenloop transitievergoeding, billijke vergoeding en i-vergoeding	156
12.8.4	Schadevergoeding	157
12.9	Besluit	157
13	Einde van de arbeidsovereenkomst: de opzeggingsprocedure	159
13.1	Inleiding	159
13.2	Toestemming aan UWV of de commissie	159
13.2.1	Procedure UWV bij a-grond en b-grond algemeen	160
13.2.2	UWV-procedure bij bedrijfseconomisch ontslag (a-grond) nader beschouwd	162
13.2.2.1	Afspiegelingsbeginsel	162
13.2.2.2	Uitzonderingen op het afspiegelingsbeginsel	167
13.2.2.3	Voorwaarden bij verlening van toestemming?	170
13.3	Cao-commissie als alternatief voor UWV bij a-grond	173
13.3.1	Gebondenheid aan de ontslag-cao	175
13.3.2	De grenzen aan de inhoud van de ontslag-cao: de ontslagcommissie	184
13.3.3	De grenzen aan de inhoud van de ontslag-cao: de selectiecriteria	186
13.4	Sancties en rechtsbescherming	189
13.4.1	Vernietiging van de opzegging of billijke vergoeding (art. 7:681 BW)	189
13.4.2	Herstel van de arbeidsovereenkomst of billijke vergoeding wegens ernstig verwijtbaar handelen of nalaten (art. 7:682 BW)	193

13.4.3	Rechtsbescherming: hoger beroep tegen een beschikking van de rechter	206
13.4.3.1	Verzoek tot herstel van de arbeidsovereenkomst of vernietiging van de opzegging ten onrechte toegewezen: einde in hoger beroep	207
13.4.3.2	Verzoek tot herstel of vernietiging van de opzegging ten onrechte afgewezen: herstel van de arbeidsovereenkomst	209
13.4.3.3	Hoger beroep tegen de billijke vergoeding	210
13.4.4	Herroeping van de rechterlijke beschikking	211
13.4.5	Procesrechtelijke aspecten: bewijsrecht, toetsing ex tunc of ex nunc	214
13.4.6	De vervaltermijnen (art. 7:686a lid 4 BW)	222
13.5	Bijzondere vormen van opzegging: het ontslag op staande voet	229
13.5.1	Opzegging wegens een dringende reden: 'dringende reden'	232
13.5.2	Opzegging wegens een dringende reden: onverwijld opzegging en onverwijld mededeling	241
13.5.3	Opzegging wegens een dringende reden en vergoedingen	245
13.5.4	Opzegging wegens een dringende reden en recht op loon tijdens hoge beroep (Wilco-exceptie)	247
13.6	Bijzondere vormen van opzegging: het proeftijdontslag	251
13.7	Besluit	258
14	Einde van de arbeidsovereenkomst: de ontbindingsprocedure	261
14.1	Inleiding	261
14.2	Ontbindingsverzoek werkgever ex art. 7:671b BW	262
14.2.1	Ontbinding op grond van art. 7:669 lid 3 sub c t/m i BW	264
14.2.2	Ontbinding op grond van art. 7:669 lid 3 sub a of b BW na weigering toestemming UWV	266
14.2.3	Ontbinding op grond van art. 7:669 lid 3 sub a of b BW bij ontbreken tussentijdse opzegmogelijkheid	268
14.2.4	Doorwerking opzegverboden in ontbindingsprocedure	269
14.2.5	Ontbindingstermijn en additionele billijke vergoeding	272
14.3	Ontbindingsverzoek werknemer ex art. 7:671c BW	273
14.4	Ontbinding wegens wanprestatie ex art. 7:686 BW	279
14.5	Sancties en rechtsbescherming	284
14.5.1	Hoger beroep: ontbinding, herstel arbeidsovereenkomst of billijke vergoeding	286
14.5.2	Rechtskracht van de ontbindingsbeschikking en de ontbindingstermijn	287
14.6	Bijzondere situaties	292

14.6.1	Voorwaardelijke ontbinding (ontbinding voor zover vereist)	292
14.6.2	De pro-formaontbindingsprocedure	305
14.6.3	Ontbinding van de overeenkomst met een niet-werknemer	306
14.7	Besluit	308
15	Einde van de arbeidsovereenkomst: van rechtswege, met wederzijds goedvinden en collectief	311
15.1	Inleiding	311
15.2	Beëindiging van rechtswege	312
15.2.1	Definitie en onderscheidingen	314
15.2.2	Aanzegging van de arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	320
15.2.3	De voortgezette arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	327
15.2.4	De ketenregeling van art. 7:668a BW	330
15.2.4.1	Ketenregeling en opvolgend werkgeverschap	340
15.2.4.2	Uitzondering op de hoofdregel I: bij wettelijke bepaling	347
15.2.4.3	Uitzondering op de hoofdregel II: bij overeenkomst of cao	351
15.2.4.4	Uitzondering op de hoofdregel III: bij ministeriële regeling na uitzondering bij cao	357
15.2.4.5	Samenloop van ketenregeling en oproepovereenkomsten	358
15.2.5	Onbepaald → bepaald: einde van rechtswege?	358
15.2.6	Bepaalde tijd en opzegging	365
15.2.7	Sancties bij tussentijds ontslag	368
15.3	Einde arbeidsovereenkomst via de ontbindende voorwaarde	371
15.4	De beëindiging met wederzijds goedvinden	378
15.4.1	Wilsgebreken en wilsontbreken	379
15.4.2	De schriftelijke beëindigingsovereenkomst van art. 7:670b BW	384
15.5	Collectief ontslag	392
15.5.1	Formele werkingssfeer WMCO	393
15.5.2	Definitie collectief ontslag	395
15.5.3	Gevolgen collectief ontslag	396
15.5.4	Handhaving verplichtingen collectief ontslag / gevolgen overtreding verplichtingen	399
15.5.5	Faillissement	401
15.6	Besluit	401

16	Werkloosheid en ontslag	403
16.1	Inleiding	403
16.2	Historisch perspectief	406
16.3	De driedeling in de WW	409
16.4	Recht op WW	411
16.5	Hoogte en duur van de WW-uitkering	422
16.6	Het geldend maken van het recht op WW	426
	16.6.1 Verwijtbaar werkloos worden	426
	16.6.2 Werkloos zijn of blijven	434
	16.6.3 Benadelingshandeling	439
	16.6.4 Overige verplichtingen werknemer	440
	16.6.5 De boete	440
16.7	Financiering WW	443
16.8	Toeslagenwet	443
16.9	IOAW en de IOW	446
16.10	Participatiewet	447
16.11	Besluit	449
17	Arbeidsongeschiktheid wegens ziekte	451
17.1	Inleiding	451
17.2	Historisch perspectief	452
17.3	De eerste twee jaren van arbeidsongeschiktheid: art. 7:629 BW	460
	17.3.1 De hoofdregel van art. 7:629 lid 1 BW	461
	17.3.2 Geen recht op loon: uitsluitingsgronden art. 7:629 lid 3 BW	472
	17.3.3 Loonopschorting ex art. 7:629 lid 6 BW	480
17.4	Procesrechtelijke aspecten inzake de loondoorbetaling bij ziekte	482
17.5	Re-integratieverplichtingen: de Wet verbetering poortwachter (WVP)	486
	17.5.1 Tot de invoering van de WVP	486
	17.5.2 Vanaf de invoering van de WVP	488
	17.5.3 Loonsanctie	495
	17.5.4 Civielrechtelijke re-integratiejurisprudentie	499
17.6	Ziektewet als vangnet	504
	17.6.1 Voorwaarden ZW	505
	17.6.2 Voorwaarden ZW vangnetter zonder werkgever gedurende tweede ziektejaar	507
	17.6.3 De zwangere en bevallen werkneemster	511
	17.6.4 No risk-polis	514
17.7	Vanaf het derde jaar van ziekte: Wet WIA	516
	17.7.1 Van WAO naar Wet WIA	516
	17.7.2 Verschillende begrippen arbeidsongeschiktheid	517
	17.7.3 IVA en WGA	521
17.8	Besluit	525

18	Stakingsrecht	529
18.1	Inleiding	529
18.2	Stakingsrecht in vogelvlucht	530
18.3	Het Europees Sociaal Handvest	532
	18.3.1 Directe werking van art. 6 lid 4 ESH	532
	18.3.2 Bereik art. 6 lid 4 ESH	533
18.4	Beperking van het stakingsrecht: art. G ESH	538
	18.4.1 Verbod of beperking uitsluitend nog op basis van art. G ESH	539
	18.4.2 De spelregels als gezichtspunten en omstandigheden	540
	18.4.3 Toetsing aan art. G ESH per sector	544
	18.4.4 De werkgever als ‘andere’ in de zin van art. G ESH	552
18.5	Bijzondere actievormen	555
18.6	Onderkruipersverbod	558
18.7	Besluit	560
19	De collectieve arbeidsovereenkomst (cao)	563
19.1	Inleiding	563
19.2	Historisch perspectief	565
19.3	Cao als rechtsbron in het arbeidsrecht	570
19.4	Definitie van de cao	571
	19.4.1 Partijen bij de cao	571
	19.4.2 Overeenkomst	576
	19.4.3 Arbeidsvoorwaarden	582
19.5	Aanmelding van de cao	585
19.6	Typen cao-bepalingen	587
	19.6.1 Normatieve, obligatoire en diagonale bepalingen	587
	19.6.2 Standaard- en minimumbepalingen	588
19.7	De rechtsgevolgen van de Wet CAO	590
	19.7.1 De art. 9/12/13-werknemer	590
	19.7.2 De art. 14-werknemer	599
	19.7.3 Overige situaties	604
19.8	Afwijking van driekwart dwingend recht	604
19.9	Algemeen verbindend verklaarde cao-bepalingen	610
19.10	Nawerking van cao-bepalingen	618
	19.10.1 Nawerking bij ‘art. 9/12/13-werknemers’	618
	19.10.2 Nawerking bij binding aan de cao enkel ten gevolge van algemeenverbindendverklaring	622
19.11	Gedelegeerde collectieve arbeidsvoorwaardenvorming	626
19.12	Uitleg van cao-bepalingen	637
19.13	Het sociaal plan	646
19.14	Grensoverschrijdende collectieve arbeidsovereenkomsten	649
19.15	De verzamel-cao	653
19.16	Besluit	655

20	Inspraak van werknemers	657
20.1	Inleiding	657
20.2	Historisch perspectief	658
20.3	Instelling ondernemingsraad	660
20.4	Ondernemingsraden: soorten en maten	668
20.5	Medezeggenschap in een kleine onderneming	673
20.6	Bevoegdheden	675
	20.6.1 Recht op overleg	676
	20.6.2 Recht op informatie	676
	20.6.3 Recht van initiatief	678
	20.6.4 Adviesrecht	679
	20.6.5 Instemmingsrecht	691
20.7	Contractuele uitbreiding van medezeggenschapsrechten: de ondernemingsovereenkomst	698
20.8	Bijzondere bepalingen overheidssector	705
20.9	Geschillenregeling	710
	20.9.1 Algemene geschillenregeling	710
	20.9.2 Bijzondere geschillenregeling	712
20.10	Venootschapsrechtelijke medezeggenschap	717
	20.10.1 Invloed op samenstelling RvC bij structuurvennootschap	718
	20.10.2 Spreekrecht tijdens de AVA	721
20.11	De positie van de werknemersverenigingen	721
	20.11.1 SER-fusiegedragsregels	722
	20.11.2 Enquêterecht	725
20.12	Besluit	727
21	Internationale aspecten	729
21.1	Inleiding	729
21.2	Doorwerking internationaal recht in de Nederlandse rechtsorde	729
	21.2.1 Het Nederlandse gematigd monistische regime	730
	21.2.2 Enkele belangrijke bronnen van internationaal recht en de doorwerking daarvan	733
21.3	Doorwerking EU-recht in de Nederlandse rechtsorde	738
	21.3.1 Autonomie en voorrang EU-recht	739
	21.3.2 Grenzen aan regelbevoegdheid EU-instellingen	740
	21.3.3 Rechtstreekse doorwerking van EU-recht	741
	21.3.4 Indirecte doorwerking van EU-recht	742
	21.3.5 Doorwerking van het Handvest van de grondrechten van de EU en algemene beginselen van EU-recht	743
21.4	Invloed internationale rechtsbronnen op de Nederlandse rechtsorde	749
21.5	Rechtsmacht van de Nederlandse rechter	750
	21.5.1 EEX-Verdrag en de arbeidsovereenkomst	751

21.5.2	De EEX-Verordening: toepasselijkheid	756
21.5.3	De EEX-Verordening: de bevoegde rechter bij internationale arbeidsgeschillen	758
21.5.4	De EEX-Verordening: enkele bijzonderheden	764
21.5.5	De rechtsmacht van de Nederlandse rechter naar nationaal recht	768
21.6	Toepasselijk recht	770
21.6.1	Rome I en EVO: toepasselijkheid	771
21.6.2	Rome I: het recht van toepassing op de arbeidsovereenkomst, de rechtskeuze	772
21.6.3	Rome I: toepasselijk recht bij gebreke van een rechtskeuze	773
21.6.3.1	Het gewoonlijke werkland	773
21.6.3.2	Het land van de vestiging	776
21.6.3.3	De exceptieclausule	780
21.6.3.4	Analyse	783
21.6.4	Beperingen aan de vrijheid van rechtskeuze: art. 8 lid 1 Rome I	786
21.6.5	Beperingen aan de vrijheid van rechtskeuze: art. 9 Rome I	786
21.7	De fundamentele Europese vrijheden en sociale dumping	790
21.7.1	Vrij verkeer van werknemers en diensten	790
21.7.2	Werking van vrij verkeer van werknemers en diensten en belemmeringen	793
21.7.3	Risico's van het vrije verkeer en sociale dumping	794
21.7.4	De Detacheringsrichtlijn	795
21.7.5	Implementatie van de Detacherings- en Handhavingsrichtlijn: WagwEU	809
21.7.6	Race to the top or to the bottom?	819
21.8	Besluit	820
	Jurisprudentieregister	823
	Trefwoordenregister	847
	De Bakelsreeks	855